

PROGRESUL

Abonamentul :

Pe un an 8 cor., pe jumătate de an 4 cor.
Pentru România și străinătate anual 10 cor.

Foae socială-culturală. Apare în fiecare Sîmbătă.

Redacția și Administrația Nr. 817.
Telefon Nr. 36.

Cultură, Avere.

Puterea întunerecului și copilul ei nedeslipit: *sărăcia*, sînt cei mai cruzi dușmani ai poporului nostru. Neștiința și sărăcia, sînt cele două neajunsuri ale așa pretinsei noastre civilizări.

Maî avem și astăzi atîți săraci cu duhul, atîți neștiutori de carte, adecă orbi intelectuali, încît ne-am putea numi — ce rușine — un popor de orbi.

Saptezeci la sută!

Restul de 30% îl formează în mare parte cei spoiți cu știință de carte, adecă chiorii, cari nu-și pot deschide decît numai citeun singur ochi intelectual. Țăranul nostru, dupăcum stau lucrurile acum, cum părăsește școala, îi și pere gîndul cititului, fie că nu are prilej, fie că nu are putința să ia vr'o carte 'n mîină, așa că îl poate orcine ușor lega la gard. Ce maî vrei, dacă împotriva culturii, li-se spune:

„Fericiți cei săraci cu duhul,
C'a lor va fi împărăția cerului“.

De, așa-î legea de clasă! Cei săraci cu duhul vor moșteni împărăția cerului — ce gînd copilăresc — pentrucă cei bogați cu duhul să poată stăpîni împărăția pămîntului în

liniște, fără bătae de cap. Bună împărțeală, nu-î așa? Unii nimic, ear alții totul.

Dar nu! Știința nu va fi întotdeauna privilegiul unei singure clase. Încredințați despre aceasta să căutăm s'o democratizăm, s'o popularizăm, rupînd zăgazul și dîndu-î drumul ca să se reverse la fel și desăvîrșit peste toate straturile poporului nostru.

Monopolizarea științei, de un număr mic de inși, e tot atît de criminală, ca și monopolizarea mijloacelor de trai. Aceste două crime sociale, ca și doi ucigași, sînt în strînsă legătură una cu alta. Jos cu ele!

În starea în care ne aflăm, și avînd în vedere strășnicia cu care se dă azi lupta pentru trai, sîntem din toate punctele de vedere osîndiți la perire.

Deci sus inimile! Să ne punem cu toții pe muncă îndoită, ridicînd starea culturală și economică a poporului nostru. Numai așa vom înlătura marea primejdie, ce ne amenință puternic; numai așa vom mijloci un trai vrednic de un popor cu viitor.

Cultură să-î dăm prin școlii, ce trebuesc întregite, cum și printr'o muncă *extrașcolară*, căci altfel roadele școlaei se zădărnicesc prin întunerecul sufletesc de la sate. Munca asta

extrașcolară, ar fi: sfaturi de tot felul, școlii pentru adulți, conferințe, choruri, teatre, șezători, broșuri ieftine, mici, și pe înțelesul tuturor, bibliotecă, muzee. Însfîrșit *pilde vii* nu vorbe, căci mărturia ochilor face minuni.

Poporul nostru, cu vederea lui strîmtă, nu se 'ncrede ușor în tot cei spunem, deaceia numai pildele vii, avînd înfrîurire asupra ochilor, îl vor influința, îndemnîndu-l să încerce și el. Numai așa va scăpa țăranul din ghiarele veninoase ale credințelor deșarte, ce-î slăbesc amarnic puterea gîndirii, întunecîndu-î judecata. Numai așa va ști el dece, pentruce și pentru cine muncește. Își va cunoaște puterea și rostul său în lume și-și va ști îndeplini datorințele și drepturile. În sfîrșit va avea și el *o fîntă în lume*.

Avînd cultură, va putea ușor să ajungă și la avere, fiindcă amîndouă sînt în strînsă legătură una cu alta. Una atîrnă de cealaltă. Cultura duce la născocirea și mărirea avuțiilor, căci mărindu-ne vederile, ni-se mărește și sporul la muncă, făcînd-o maî rodnică. Dovada cea maî bună despre acest adevăr o găsim în țările maî înaintate în cultură, cari sînt și cele maî puternice. Priviți pe Holandezii, dar maî cu seamă pe Danezii, și

Foiță originală.

Bocetele românești

de Dr. Iosif Popovici.

(Continuare)

În aceste cazuri cucu cîntă în vîrf de nuc, moartea stă într'un crîng, căci trebuie să se uște orce în locul, unde se așează moartea, sau moartea șede la capul mortului, ear cucul la picioare, sau în mijlocul grădinii, la marginea fîntinii, șede moartea cu cucul și să certau pe motiv să-și schimbe glasurile, la ce cucu nu se învoia deloc și își motivează totdeauna punctul său de vedere.

Du-te moarte de-acolea,
Du-te moarte la focul
Că nu ț-a-î aflat omul.

Marian p. 500.

Și continuă maî departe:

„Eu pe unde merg și cînt
Ies plugari cu plugurile,
Păcurari cu oile
Neveste cu prînzurile.

Bărbații merg șuerînd
Și nevestele cîntînd“.

ear tu pe unde mergi, se adresează morții:

„Nu maî vezi ochi înfloriți
Făr' numai împăinginiți,
Mamele rău despletite,
Nevestele banuite.
Tu pe unde mergi și cînti
Copii mici îi sărăcești
Oamenii tineri despărtești,
Căși de oameni pustiești“.

Marian p. 500.

Vedem deci pe urma cucului viață, ear după moarte numai jale și necaz; bucuria e dată 'n lături și înloc de focul dragostei, se aprinde candelă palidă a speranței unei revederi, condiționată de judecata de apoi. Știm că pleacă mortul pe o cale neîntoarsă și totuși iubirea, ce ne leagă de el, nu ne îngăduie, ca să putem auzi macăr o singură vorbă care să ne pomeniască totdeauna memoria lui și deaceia, dacă Dzeul nostru nu ne ascultă ruga, muza blîndă și palidă se roagă de *Sînsoare*:

Să ție ziua mare
Și să-ți defe cheița
Ca să-ți dăscuî gurița
Să grăești cu noi ceva,
Măcar două trei cuvinte
Ca să te ținem în minte.

Marian p. 515.

Soarele-Apollon, izvorul luminii și al căldurii, sau maî bine izvorul vieții s'ar îndura poate, dacă nu l-ar fi încătușat Dzeii creștini și ar fi

deschis acel lacăt simplu al gurii și totodată lacătul de earbă verde al mormîntului, căci maî nainte nici nu resăria bine, pînă viața și începea. Azi însă ruga să murmură de buze păcătoase către Precista (Marian p. 518) și nici ea nu poate să întoarcă maî mult, prin marea ei milă, pe nici unul de pe calea pe care a plecat. Poate, ce e drept, da sfaturi pe lumea cealaltă sufletelor venitoare, ca să apuce pe calea bună, ear nu pe calea plină de spinii.

Materialul de bocete, ce mi-a stat la dispoziție a fost următorul: S. Fl. Marian din opul *Înmormîntarea la Romani*, București 1892, 74 piese, Ioan Pop Reteganul 22 cu 49 piese din cartea *Bocete, adecă cîntări la morți*, Gherla 1897, Per. Papahagi, *Mat. folcloristice* vol. II. București 1900, 48 piese, Frîncu-Candrea, *Românii din Munții apuseni*, București 1888, o piesă, G. Dem., Teodorescu, *Poesii populare române* București 1885, 6 piese, Enea Hodoș, *Cîntece bănățene*, Caransebeș 1898, o piesă, și colecția mea din Bănat, din Țara Hațegului și dela Pădurenii 9 piese; la olaltă am dispus asupra 210 bocete subînțelegînd și cîntecele artificiale ale diecilor și zorile precum și bradul, despre cari încă voi vorbi la locul său.

În ce privește motivele bocetelor, pot prezenta următoarea statistică, foarte instructivă și interesantă. Nevasta după bărbat se cîntă în aceste bocete de 26 ori; mama după fată de 22 ori, după fecior de 21, plus de 7 ori după copii și băieți; fetele după mamă de 11 ori, după tată de 8 ori, după bună de 2 ori și după moș odată.

veți vedea, că prin cultura și a poporului și a pământului, ce minuni au putut face dintr'un pământ nerodnic. Dar vezi la ei, necărturarii se pot număra pe degete! Prin urmare cultura pe lângă tăria morală, mentală, mai aduce și pe cea materială, adică *averea*.

Pentru trăinicia noastră națională, trebuie să deschidem larg poporului nostru drumul spre cultură, pentruca aceasta să-i ajute la câștigarea de avuții, ear amîndouă împreună la dobîndirea fericirii pămîntești.

Înainte la muncă! Trebuie să facem, aștia, cari ne dăm bine seama de starea îngrozitoare, în care ne aflăm, ceiace poporul nu poate în mărginirea sa. E datoria noastră, cari ne place să ne socotim ca tutori ai poporului, să-i purtăm de grijă!

(București)

Trăian Țăranu

Cauzele visurilor.

Am văzut că între deșteptare și somn nu e o margine hotărîtă, deci visul urmează încet și fără de a-l observa.

De aici putem deduce, experiența ne dovedește, că undele de imagini se pot continua și în vis. Și fiindcă această continuare, după legea asocierii, o imagine producînd pe cealaltă, aceste visuri se numesc visuri de *asociare*. Dacă e corectă presupunerea, că atunci cînd dormim adînc, nu visăm, atunci și visurile de asociare trebuie să înceteze, cînd somnul e destul de adînc. Acele visuri cari se nasc dimineața, cînd somnul e superficial, Weygandt, și alți scrutători, au arătat, că aceste visuri sînt produse prin iritarea nervilor și deaceia le-a numit visuri *iritabile*. Foarte mult influențează asupra creierului stările diferite ale organismului, cum e și respirația liberă sau împedecată, circulația sîngelui, transformările chimice ale sîngelui, mușchilor, poziția corpului, foamea, setea, incontinența urinei, toftele de morburî ș. a. m. d. Toate aceste au influință asupra creierului și produc visul, și atunci se incopiază alte iritante cari pot schimba cursul visului.

De sine se înțelege că nu putem arăta cauza adevărată a unui vis. E propabil că din multe visuri nu ne rămîne în memorie decît finea visului.

Simțul de a sbura sau a flutura se naște din respirația liberă. Weygandt citează mai multe visuri, în cari au avut o asemenea simțire, și cînd s'a deșteptat i-s'a părut, că respirația i-a fost foarte ușoară.

Din punct de vedere psihologic contrarul sburării e apăsarea, Deabea este vis acărui urme se pot afla în timpurile cele mai vechi. Deja Chaldeii au amintit de demoni, cari înving în vis pe om. Acest vis întotdeauna apare atunci cînd respirația e împedecată.

Simțirea de a cădea în afunzime, și repentin, se naște din amortirea mușchilor picioarelor. Aceste visuri se nasc, cînd un picior se odihnește peste celalalt, și astfel apasă vreo arterie mare. fiind circulația sîngelui împedecată. Inima trebuie să lucreze mai tare, respectivul suferă o apăsare, îl cuprinde frica; de aici a mîncat tot visul. Dacă starea aceasta devine insuportabilă, respectivul repentin se mișcă; piciorul alunecă și din aceasta se naște simțirea de a cădea în afunzime și cu aceasta se finește visul.

Uneori urmează simțirea de a fi în pielea goală, cînd straiul alunecă, și o parte a corpului rămîne necoperită. Aici e foarte interesant a observa cum se formează visurile. O femeie tineră să simte că ar fi în sala de bal fără de haine, profesorul la catedră, preotul pe amvon, toți își închipue că n'au haine pe dinșii.

Dr. I. Fometescu

Nevoea de un ideal în educație.

Orcare părinte care se ocupă cu educația copilului, caută să-l crească în vederea unui scop mai înalt, adică să-i dea o educație ce se apropie tot mai mult de ideal. Dar ne punem întrebarea: este oare așa de ușor ca să ajungem la un ideal în educație? Desigur nu. Mai întăi de toate cîte greutăți

nu se cer la un bun educator, deoarece a educa pe un copil în adevăratul, înțeles al cuvîntului, e foarte greu.

Dar cîți părinți nimeresc calea adevărată la educația copiilor lor?

Unii poate deloc, alții dîndu-i pe mîna bonelor și a guvernantelor, cari nu cunosc nici regulile cele mai elementare de pedagogie, și cînd te gîndești, din aceasta generație, ce fel de femei și bărbați o să iasă!

Sînt însă unii părinți cari își cresc copii în vederea unui ideal oarecare în viață. Astfel unii, din cele mai mici manifestații de inteligență prevăd că o să iasă din copii lor genii. Alții se laudă că mîine, poimîine, o să iasă din copii lor oameni de stat. Însă cît de areorei se izbîndesc asemenea proceriri!

Mai bine s'ar ocupa acei părinți de adevărata educație a copiilor lor, mai bine i-ar crește în vederea unui scop mai înalt în viață. Căci *adevărata bogăție nu constă în ranguri și în bunuri materiale, ci în nobleța și curățenia sufletului*. Pentru ca copii să fie cît mai bine crescuți, să se caute a se evita certurile și discuțiunile nepotrivite ale părinților, înaintea copiilor, căci aceasta ar influența păgubitor asupra caracterului lor. Dar aceasta se observă în foarte puține case. De multorii copii aud cuvinte pe cari nu ar trebui să le audă. Este oare acesta idealul educației. Pentruca copii să devie oameni folositori, trebuie să fie primit și o bună educație, părinții lor să fie model de virtute.

Din cîte am văzut până aci, pentruca cineva să ajungă la perfecțiune ideală, trebuie ca educațiunea lui să fie atît intelectuală, morală, cît și fizică.

Numai cînd se vor împlini aceste condițiuni, numai atunci vom ajunge la idealul educației. Este deci nevoie de un ideal în educație, căci numai printr'o educație îngrijită vom ajunge membri folositori ai societății în care trăim.

Am zis și eu aceste cuvinte, cari ori de cîteori repețite, nicicînd nu pot fi de prisos.

(București)

Cornelia Bogdanu

Surorile după frate de 10 ori, după soră de 3 ori; după nevastă (soacră și altele) de 7 ori; după văr de 2 ori, după verișoară odată; matusa după nepoată 1, după nepot 1; după nanaș am găsit un bocet. Bradul de 9 ori plus din Colecția mea de 5 ori, adică de 14 ori, steagul 1; zorile de 2 ori afară de articolul special al lui Marian, și din colecția mea de 3 ori. Din aceste motive aleg pe cele principale și le supun unei analize psihologice.

Evoluția și Creațiunea

— Reflexii —

de AUREL POPOVICI.

„Cronologia biblică se poate compila numai pe baza registrelor genealogice. Popoarele orientale însă în genealogii, n'au în vedere decît numai descendența în linie dreaptă, lăsînd afară pe ceilalți membri ai familiei... Cîteva generațiuni lăsate decî din genealogie, negreșit ar da o mare diferență de ani... Biblia se poate împăciui cu orice timp cerut de știință ca necesar până la apariția omului.*) Ear F. Leuormant, (în opul său: „Manuel d'hist ancienne de l'orient; les orig. l'hist.“ în diferite pasaje) zice: „Într'adevăr, în

*) Wallon (Journal des Savants). Voi cita în chestia aceasta păreri de ale bărbaților de știință (laici) nepreocupați, cari recunosc că datele Bibliei astăzi nu sînt întregi, ba s'au dovedit de mance pentru a se putea erua din ele timpul dela apariția omului pe pămînt.

scriptură nu există cronologie referitor la începutul apariției omului; nici referitor la timpul ce s'a strecurat dela Adam până la potop, nici dela potop până la chemarea lui Avram. Datele, ce explicatorii scripturii credeau a le deduce din cronologie se bazează pe păreri curat individuale, n'au nici o autoritate dogmatică;... aparțin simpluminte hipotezelor istorice... Cele trei recensii ale textului canonic (Septuaginta, Vulgata și Samaritana) arată diferențe enorme în genealogii, așa încît critica a recunoscut aici urmele unor manipulațiuni sistematice... Infine este îndeobște cunoscut că falsificările textului original s'au făcut aici din oarecare teamă scrupuloasă (ca să elimineze lungile genealogii ce reamintiau înainte de potop — urgisitul politeism; ear după potop de groaznicul period al Chaldeilor, — prinsoarea babilonică).*) Aceasta e părerea laicilor învățați și nepreocupați.

Ce zice religia?

— Nu există cronologie biblică. Biserica n'a definit nimic în privința aceasta, prin urmare: cronologia, neformînd un articol de credință al bisericeii, știința, prin rezultatele scrutărilor sale, nu va putea veni nicicînd în colizie cu credința.

Să vedem acum ce valoare au milioanele de ani, aruncate ca „dovadă pozitivă“ de dl V. pentru a ne arăta: cît timp a trebuit în general

*) După Meignan, în privința cronologiei biblice sînt pînă acum cel puțin 150 metode de calculare. E de însemnat însă că diferența între extremitățile rezultatelor nu face mai mult decît circa 3000 ani.

până la formarea straturilor și în special pentru a celui din perioda antropozică (timpul cvartar).

Nici rezultatele geologilor scrutători nu formează dogmă de credință pentru științele naturale, pentrucă până astăzi: cîți scrutători, atîtea rezultate; pentru ilustrare voi aduce din mușele exemple numai unul: „Doi învățați, ambii cu aceiași experiență, Arcelin și Forel, au studiat aceeași apariție (din timpul cvartar), după același sistem, cercînd ambii în același timp, unul a statorit 7000, celalalt 100.000 de ani“. Ba sînt proporții și mai ciudate „ca 1: 100“ zice geologul de renume: Fraas, (Vorder Sündfluth p. 473); din extremitățile acestora a luat propabil și dl V. datele „pozitive“ în tratatul d-sale. „Pe calculații tendențioase, ca și ale lui Vogt, Mortillet & Comp. — zice Fraas — nu se poate astăzi răzîma nimic“.

Cum vorbesc bărbații de știință nepreocupați? „Tot ce știm despre vîrsta omului — zice Pfaff — încapă comod în cadrele celor vreo 6000 de ani“. Totastfel și Hellwaldi „Faptelē naturii (fiind vorba de periodul cvartar), judecate după cîntarul drept, nu permit aici mai mult de 5—7000 de ani.“)

*) Voi mai cita cîteva păreri de ale geologilor mai noi, cu privire la periodul cvartar; „Wright calculînd părății cascadei Niagara, a scos un rezultat de 10.000 ani. M. W. Upham calculînd alt strat, a ajuns și el la 10.000 ani. M. Gilbert vorbește numai de 7000 ani. Dr. Anrews în observațiunile făcute la lacul Michigan, statorsește 7500, ani. Winchell scoate însă din părății stîncoși ai rîului Mississippi 7—800 de ani“. Vezi mai pe larg la Prohászka: „Föld és ég“ p. 391). — Tot la un astfel de timp ajungem și din computarea datelor istorice.

Felurimî.

Sub domnia regelui Frederic Vilhelm al II. din Prusia (1786—1797), n'a fost introdus serviciul militar obligator, ci se recrutau mai mult așa numiții „cauționari”.

O văduvă din Halberstadt s'a dus în Potsdam la regele ca să-și reclame feciorul ce fusese recrutat. Așteptînd în grădina nouă lângă palatul de marmoră cu rugarea în mină, așteapta pe regele, care ieșind din palat în grădina ca să se plimbe cu mai mulți ofițeri, bun cum era față de cei cari veniau cu vr'o jalbă la el, face semn văduvei să se apropie, îi ia rugarea și o citește.

Pănăce regele citește jalba, femeia istorisește unuia dintre ofițeri durerea ei, ear acesta îi răspunde: „lasă-ți feciorul în armată, că ci vezi, noi ear sintem militari!”

Regele auzind acestea răspunde și el:

„Natural noi toți sintem soldați, de ce să nu fie și fiul, Dv. soldat?”

„Dă răspunde femeia fără confuzie: „D-Voastră nici n'ați învățat altceva, dar feciorul meu este păpușar!”

Regele a rîs cu hohot și dorința femeii s'a împlinit.

CRONICA.

Concertul Reuniunii rom. de cîntări și muzică din Oravița, împreună cu petrecere de dans, se va ține la 7. Marte în sala otelului „Coroana ung.” cu următorul program: 1. Carol Thern: „La festival”, chor bărb.; 2. a), C. G. Porumbescu: „Baladă”, b), Singlée: Fantazie din Opera „Tronbador”, pentru piano (d-ra Miți Dragoescu) și violină (dl Otto Novacovici). 3. C. G. Porumbescu: „A căzut o razălină”, cîntată de d-rele Miți Dragoescu (sopran) și Delia Trăilă (alt). 4. Gh. Dima: „Toată eara ger și frig” cîntată de chorul Reuniunii cu solô de tenor (dl Costa Cucu).

După toate semnele va fi o petrecere din cele mai reușite ale ținutului nostru românesc.

Dr. Iosif Siegescu, distinsul profesor liceal din Budapesta, a fost numit membru în comisia pentru examenarea profesorilor secundari. Felicitări!

Mine, Duminecă seara, se dă o petrecere populară cu joc în sala ospătăriei Iosif Nedici,

Eată că geologii moderni, trecînd preste începutul seducător, prin fiorii săi fantastici, — cum-penesc astăzi lucrurile mai cu sînge rece, cu minte mai trează, apropiîndu-se din ce în ce către hotarele probabilităților.

Materialiștilor însă le trebuie aici timp lung, lung... chiar, dacă se poate, nenumărate milioane de ani, ca să reflexeze deoparte „povestea bibliei” (ce din întîmplare nu le poate succede); ear de altă parte ca să arate, ca să dovediască că în milioane și milioane de ani, da, a putut avansa dobitocul (prin selecțiunea naturală, adaptarea la mediu, etc. . .), la rangul de „homo sapiens”.

Dar să lăsăm astea pe altădată.

Corneliu Moldovanu: Flacări.

Poeziile dluî Corneliu Moldovanu apărute mai în vară în editura institutului de arte grafice „Eminescu”, București, au fost primite în cercurile noastre literare cu o receală, pe care desigur nu au meritat-o.

Aproape imediat după apariția lor a luat o scurtă, ba chiar foarte scurtă notiță despre noul eveniment literar dl N. Iorga în prețioasa dsale „Floarea darurilor”. După aceea, sau în același timp cu dînsul, s'au ocupat de aceste poezii și domni: Mihail Dragomirescu și Ilarie Chendi, fiecare cu revista sa: cel dintîi în revista „Convorbiri”, cel al doilea în „Viața literară și artistică”. Nu trebuie să uităm, firește, nici de cele cîteva rînduri ce s'au

arangeată de epitropia bisericii ort. rom. din Oravița românească.

Se zvonește, că în curînd se va alcătui o societate pe acții pentru instalarea luminei electrice în orașelul nostru pitoresc. Ar și fi vremea!

Asentările vor fi aici în Oravița, pentru cercul Oraviții: la 7, 8, 9, 10 April c., pentru cercul Iamului: la 2, 3, 4, 6 April n. Prezident civil: adv. Baltazar Munteanu, medic civil: Dr. Ion Manguca.

Primari aleși în Ciclova montană: Constantin Bernaz, în Maidan: Gh. Gherga, în Ticvaniu mare: Timotei Stanimir, în Ticvaniu mic: Atanasie Epure, în Cacova: Toma Iova, în Greovaț: Ion Ciormanu, în Ciclova română: Gheorghe Caragea.

Chorul nou bis. din *Rachitova* dă al doilea concert împreună cu reprezentare de teatru și petrecere cu joc la 1. Marte c. n. în sala școalei primare.

Asupra adunării generale a institutului de bani „Sentinelă” din Satu-nou/țiuuța Joî la 27. curent vem reveni în numărul viitor.

„Oraviczaer Sparcassa Act.-G.” și-a ținut Dmînecă adunarea generală. În consiliu de control a fost ales un membru nou: Dr. Rudolf Bähr, mare proprietar în localitate, ear prezident al inspecțiunii: directorul Wilhelm Földes, v. prezident: protopretor Iuliu Bauer.

În Budapesta a reapărut foaia umoristică „Nuelușa”. Îi dorim succes.

Concertul și reprezentarea teatrală a chorului din *Iam* a reușit bine. Învățătorul Bogdanu și-a găsit locul nimerit, unde cu vremea va putea face mult spor cu lamenții dornici de cultură. Comicul Ion Adam, cît și copilășul său de 6 ani, care a eselat în piesa „De necaz”, au fost admirați de publicul numeros.

În comitatul Timișului s'a pornit o mișcare, laudabilă, pentru înehiderea crîșmelor în dumineci și sărbători.

În România se pregătește în corpurile legiu-toare o lege împotriva falzificării vinurilor vînurilor, alta pentru dezvoltarea culturii vitelor.

Învățătorul din Deliblat Gheorghe Bujiganu a fost transferat la Nicolințul mare.

† Maria Popovici născută Bogoievici, venerabila protopopeasă din Orșova a reposat

scris la cronica „Răvașului” dela Cluj, cari împreună cu bogata și conștientoasă informație a dluî M. Dragomirescu sînt, netăgăduit, cele mai drepte din cîte s'au scris asupra noului volum de versuri. În aceste credem a fi amintit cele ce s'au scris, mai de seamă, despre „Flacări” dluî Moldovanu.

Vor cerca, poate, mulți dintre cititorii să ghiciască pricina acestui ciudat fenomen literar. Lucrul se poate explica în parte din faptul remarcat și de dl Ilarie Chendi, că versurile dluî Moldovanu și-au greșit timpul apariției. Dl Chendi adecă e de părerea, că să fie apărut poeziile acestea mai înainte numai cu vre-o cîțiva ani, ar fi avut parte de-o primire din cele mai calde, pentru că — spune dînsul — publicul de atunci gusta cu drag bucățile războinice unele chiar foarte războinice ca ale dluî C. Moldovanu; astăzi însă s'au mai schimbat și gusturile lumii aceleia mari cititoare. Va fi ceva și în lucrul acesta, de bună seamă; dar mai este și altceva, gîndim noi: Versurile dluî Moldovanu au apărut tocmai cînd sufletele tuturor erau pline de farmecul poeziilor lui Goga, cari, netăgăduit, în clipele acestea sînt cele mai gustate dintre toate produsele literaturii celei mai noi. Nu e deci mirare, dacă oamenii noștri, încîntați în așa măsură de măestrul ardelean, n'au ajuns să mai dea ascultare și glasului acestui nou cîntăreț din strune, care, e drept că nu se poate măsura cu Goga chiar, dar se impune totuși, și nădăjduim că se va impune tot mai mult de aici înainte.

în vîrstă de 63 ani. Odihniască în pace! Condolențe!

Tăranilor din *Prilipeț* li-s'a îngăduit să-și paște vitele pe un anumit teritor al muntelui Semenice.

Comuna bis. din *Moldova nouă* încă a votat 100 cor. pentru biserica din Verșeț. Nădăjduim că comunele zabornice vor urma și ele a-și face datoria creștinească.

Ne mirăm și noi de săritura de cerba arangeatorilor balului românesc din Bozovici, cari și-au tipărit invitările la neamțul Krafft din Sibii. Funcționarii de pela băncile noastre ar trebui să aibe și ei mai multă grijă de instituțiile noastre românești, ca să nu fim nevoiți a le arunca în obraz proverbul strămoșesc „do ut des”. Români dela „Lese-verein”-ul din *Cacova* vor înțelege și ei de ce batem șeaua...

Ministrul cultelor, contele Albert Apponyi, a dat slobozenie artistului nostru Z. Bârsanu să dea reprezentații teatrale în centrele noastre românești.

Advocatul din localitate Dr. Emanuel Fehér a tipărit în Semnitz o broșură interesată, în care tratează despre bășitul cărbunilor, o chestie actuală, de care se ocupă și legislatura țării. — Se poate căpăta în toate librăriile cu prețul de 70 filerî.

Acții dela „Oraviczaer Handels und Gewerbebank” de vînzare. A se întreba la Administrația foii noastre.

Atragem luarea aminte asupra anunțului de pe pagina 4. a magazinului de ghete: Benedict Csongár.

Bibliografie.

„Viața Românească” nrul 1, anul III, are următorul sumar:

Mihail Sadoveanu, Dudaia Margareta. Octavian Goga, Fior (versuri). A. Philippide, Cum se apără specialistul român. A. Vlahuță, Dreptate (versuri). William Ritter, Frescurile dela Wiesbaden. St. O. Iosif, Tannhäuser (sfîrșit). C. Stere, Socialdemocratism sau poporanism? (Cap. V. Situația politică și problema democratismului în România). G. Coșbuc, Nucul (versuri). Jean Barț, Datoriile uitate. Al. Tzigara Samurcaș, Cronica artistică. (Sintem vrednic de un muzeu național? cu ilustrații. C. S. Cronica internă. (Mizeria țării și repartizarea proprietății). A. Mirea, Calidoscop: Glasul lui Memnom. — Neurastenie. — Problemă. — Simoolism. — Hornarul (Versuri). S. Secula, Viața românească în Ardeal. (Gimnaziul Românilor din granița bănățeană). Ion Gramadă, Viața românească în Bucovina. (Societatea arheologică română din Cernăuți). P. Nicanor & Co. Miscellanea. Recenziile. — Revista revistelor. — Varietăți. — Mișcarea intelectuală în străinătate. — Bibliografie. „Viața Românească” apare lunar cu aproximativ 150 de pagini. Abonamentul pentru Austro-Ungaria: un an 15 cor., jumătate de an 7 cor. 50 bani. Numărul 2 cor.

Redacția: Str. Română 4. — Administrația Str. Carp 6 în Iași.

„Familia Română” apare în fiecare săptămînă în 16 pagini cu conținut ales și variat și cu multe ilustrații, sub conducerea publicistului Lucian Bolcaș.

Abonamentul costă numai 10 coroane pe un an în Austro-Ungaria, 12 Lei în România.

Redacția și Administrația: Budapesta V. str. Csáky 23.

Nr. 1. are un sumar bogat, cu ilustrații și 3 figurî de modă.

Editor-proprietar: Gheorghe Jianu.

Redactor responsabil: Alexandru Purgariu.

42 sz. tlkvi 1908.

Arverési hirdetményi kivonat.

Az oraviczabányai kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság azonnal hözhírré teszi, hogy Dr. Cornean Péter végrehajthatónak Paszku Olariu végrehajtást szenvedő elleni 120 kor. tőke követelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az oraviczabányai kir. járásbiróság területén fekvő Kákova községi 342 sz. tjkvben 437/b hrsz. ingatlanra 53 kor., a kákovai 343 sz. tjkvben A. 4262 hrsz. ingatlanra 79 kor., a kákovai 818 sz. tjkvben 4124 hrsz. ingatlanra 102 kor., a kákovai 870 sz. tjkvben 655/b hrsz. ingatlanra 106 korona, a kákovai 1111 sz. tjkvben 322/a hrsz. 298 öisz. belsőségre 384 korona, a kákovai 1251 sz. tjkvben 437/a hrsz. inganra 53 korona, a kákovai 1408 sz. tjkvben foglal és Gicza Pável nevén irt II. 2608/b hrsz. ingatlanra 353 kor. kikiáltási áron elrendeltetik. Megjegyeztetik, hogy csupán a csatlakozás nyertek kérelmére a kákovai 1408 tjkvben foglalt ingatlanok árverés alá nem bocsátatnak az árverést elrendelte és hogy fentebb megjelölt ingatlan az **1908. évi márczius hó 23-ik** napján d. u.3 órakor Kákova községében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% vagyis 5 kor. 30 fill., 4 kor. 80 fill., 7 kor. 90 fill., 10 kor. 20 fill., 5 kor. 30 fill., 38 kor. 40 fill., 5 k. 30 ill., 35 k. 30 f. készpénzben vagy az 1881. évi LX. tcz. 42. §-ában jelzett ár-folyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. alatt kelt igazságügyi miniszter rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez bánatpénz gyanánt letenni, vagy annak a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Oraviczabányán a kir. járásbiróság mint tlkvi hatóságnál 1908. évi január hó 8-án.

Kerekes, kir. aljbiró.

15 szám tlkvi 1908.

Arverési hirdetményi kivonat.

Az oraviczabányai kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Engelman Gáspár bécsi lakos végrehajthatónak Berger Antal stájerlaki lakos végrehajtási szenvedő elleni 92 kor. 26 fill. tőke követelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az oraviczabányai kir. járásbiróság területén fekvő Rtájerlak községi 192 sz. tjkvben foglalt és Berger András ifjabb 1°/32, Berger Antal 1°/32, Berger Mária 1/32, kisk. Berger Anna 1/32, kiskoru Berger Emma 1/32 és kisk. Berger Pertrix 1/32 részből álló 218 hrsz. 292 öisz. alatti egész belsőségre 811 korona, II., a stájerlaki 1034 sz. tjkvben foglalt és ifj. Berger András 2/4, Berger Antal 1/4 és Berger Herman 1/4 részben nevükön irt A. 311 hrsz. részletre a 31 kor., III., a stájerlaki 1035 sz. tjkvben foglalt és Berger András ifjabb 1/2 és Berger Antal 1/2 részben nevükön álló A. 523 hrsz. részletre a 29 korona, IV., a stájerlaki 1140 sz. tjkvben foglalt Berger Antal 4/8, Berger Mária 1/8, kiskoru Berger Anna 1/8, kisk. Berger Emma 1/8 és kisk. Berger Beatrix 1/8 részben nevükön irt A. I. 895/a/134/1/85 és 895/a/134/1/86 hrsz. egész részletekre a 125 kor., V. továbbá a stájerlaki 1581 sz. tjkvben felvett és Berger Antal 4/8, Berger Mária 1/8, kisk. Berger Anna 1/8, kisk. Berger Emma 1/8, kisk. Berger Beatrix 1/8 részben nevükön álló A. 1038 hrsz. egész részletre a 113 kor. és végül: VI. a stájerlaki 1757 sz. tjkvben foglalt és Berger Antal nevén irt A. 795 hrsz. egész részletre a 27 korona kikiáltási áron az árverést elrendelte és hogy fentebb megjelölt ingatlan az **1908. évi márczius hó 28-ik** napján d. e. 10 órakor Stájerlak községében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 81 kor. 10 fill., 3 kor. 10 f., 2 k. 90 f., 12 k. 50 f., 11 k. 80 f. és 2 k. 70 f. készpénzben vagy 1881. évi LX. t. cz. 42 §-ában jelzett ár-folyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez bánatpénz gyanánt letenni, vagy annak a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Oraviczabányán a kir. járásbiróság mint tlkvi hatóságnál 1908. évi jan. hó 11. napján.

Kerekes, kir. aljbiró.

„PLUGARUL“

societate pe acții din Cacova

dă

și plătește și darea după depuneri.

Casa Nr. 288din Oravița-mont., viz-avis de
negustorul Nic. Pocreanu

A se întreba la proprietarul: notar Mina
Nemoianu (Chiuchici) ori la Redacția noastră.**ALEXA PERIANU**Cea dintîi croitorie modernă în
— ORAVIȚA —Pentru sezonul de primăvară
Ștofe englezești franceze, de prima calitate.**Croială ireproșabilă.**Confecționează și tot felul de reverenți preo-
tești, după cerință în orice fazon.

„SENTINELA“instituit de economii și credit
ca societate pe acții
în Satul-nou (Réva-Ujfalu)efectuește toate operațiunile de bancu
și primește depuneri spre fructificare că
5¹/₂% interese, plătind institutul și darea
de 10% după întetese. La cerere se trimit
deponenților și cecuri poștali cu cari se
trimit bani fără a plăti porto la poștă.
Satul-nou, în 31 Decembre 1907.

Direcțiunea.

Casa Nr. 328din strada „Grüner Kranz“, constatătoare din
2 odăi și 1 cuină, se vinde din mină liberă.
Informațiuni la Administrația foii noastre.**Das Haus Nr. 328**in der „Grünen Kranz“-Gasse, bestehend
aus 2 Zimmern und 1 Küche, ist aus freier
Hand zu verkaufen. — Näheres ist in der
Administration unseres Blattes zu erfragen.**IOSIF NEDICI**
Oravița-rom.Podrum renumit cu beuturi curate
Vinuri escelente.Otonello și Muscat-Hamburger în mic 1 cor.,
în mare, dela 5 L. însus 90 fil. L.

Silvorium din 1901 cu 2 cor. L.

Răchie nouă prefriptă cu 1'60 cor. L.

Răchie de prună curată — garantat — în mic
1 cor. L., în mare cu 70 cor. Hectolitru.Spirt de prima calitate (dintr'un L. se pot face
5 L. de 7¹/₂ graduri, și 4 L. de 9 graduri)
à 1'72 cor.**Anunț.**Avizez onoratul public bănățean, că în
magazinul și atelierul meu din Oravița se
pot căpăta**cele mai bune ghete**

în întreg ținutul sudbănățean.

Prețuri solide și fixe.

Cizme cum și ghete ortopedice, pentru
bal și pentru mirese după măsură,
forme engleze, franceze și americane.Primesc sodali muncitori și de omenie,
cum și ucenici din case bune și cu nițică școală.

Cu distinsă stimă

Benedict Csongár.Cine dorește să facă o călătorie de
plăcere ieftină, bună și iute**în 6 zile
la America**(Statele unite, Canada și Argentina), acela
să ceară îndrumări în românește dela**Falk și Comp.**

(secția românească)

Hamburg

Strada Raboisen 30.

La proprietarul

Vasile Jorgovanudin Ticvaniul mare se capătă de vin-
zare rachie și în mic și în mare.